

Courtesy of WARP FILMS, MATRIARCH PRODUCTIONS AND PLAN B and Netflix, inc.

Adolescence Avsnitt 1

Språk: Engelska, svensk text

Regi: Philip Barantini

Land: Storbritannien

Produktionsår: 2025

Ålder: År 3 gymnasiet/universitetsutbildningar

Längd: 65 minuter

Introduktion:

Jamie och hans familj vaknar upp i och med att polisen stormar in i deras hus och arresterar den 13-åriga Jamie för mordet på klasskamraten Katie. Chocken är enorm för Jamies föräldrar, hans äldre syster och inte minst för honom själv, som kissar på sig. Vi får följa när Jamie grips och förs till polisstationen, hur han får en advokat, blir kroppsvisiterad och förhörd. Jamie påstår att han är oskyldig, att han inte gjort något, men i slutet av avsnittet lägger polisen fram bildbevis som visar att han mördat Katie. Jamie hävdar ändå att han är oskyldig.

1. Berättelsen tar sin början

Det första avsnittet av serien *Adolescence* inleds med gripandet av den trettonårige Jamie Miller. Redan under seriens inledande minuter befinner vi oss hos en familj bestående av fyra personer. Huset är fortfarande tyst och stilla när polisen plötsligt, högljutt och med betydande kraft, stormar in och griper familjens son, misstänkt för mord på en skolkamrat. Föräldrarna och systemen reagerar med chock och förvirring och har svårt att förstå vad som har inträffat. Pojken förs bort från hemmet medan han själv framstår som omtöcknad, rädd och djupt skakad. Efter att Jamie har förts till polisstationen påbörjas de första förhören. Familjen informeras om att en elev vid hans skola har blivit mördad och att de första bevisen pekar i riktning mot deras son. Föräldrarna ges möjlighet att anlita en advokat som ska bistå dem genom den rättsliga processen.

Det första avsnittet avslutas när Jamie sitter i förhörsrummet och för första gången direkt konfronteras med anklagelserna mot honom. Det råder fortfarande oklarhet kring vad som faktiskt har hänt och vilken roll han eventuellt kan ha haft i händelsen.

I detta avsnitt presenteras en rad starka och symboliska bilder: gripandet av en minderårig, polisens agerande vid gripandet och under förhören, närvaron av en socialsekreterare från socialtjänsten, en kärnfamilj i akut kris, en far som försöker återta kontrollen och axla ansvaret, en mor vars närvaro är mer tillbakadragen, en pojke som beskrivs som intelligent och ambitiös, samt mordet på en tonårsflicka. I denna text ligger dock fokus på begreppet faderskap och på hur detta är intimt sammanflätat med föreställningar om manlighet och ansvar.

2. Pendling mellan den auktoritära fadern och den emotionellt närvarande pappan

Du måste vara stark

Här kan Eddie, Jamies pappas, beteende analyseras utifrån de beteendemässiga, verbala och kroppsliga uttryck som han uppvisar. Fysiskt och i sitt sätt att utträda framstår han som stark och kontrollerad. Hans kortärmade tröja framhäver de kraftiga armarna och förstärker intrycket av styrka, auktoritet och dominans. Från den allra första scenen, gripandet av Jamie, till de avslutande minuterna då polisen presenterar bevis som pekar på Jamies inblandning i mordet, behåller Eddie sitt lugn och sin självbehärsknings. Denna kontroll fungerar både som ett psykologiskt stöd för sonen och som ett sätt att hantera situationen. Den visar hur han försöker dölja

sin egen ångest för att sonen ska kunna se honom som en förebild och känna den trygghet och stabilitet som en handlingskraftig far kan förmedla mitt i en kris.

Under hela Jamies vistelse på polisstationen är Eddie vid hans sida: vid blodprovet, i samtalet med sjuksköterskan, under de rutinmässiga medicinska och psykologiska undersökningarna, i kontakten med advokaten och till och med i förhörsrummet. Jamie ropar ständigt på sin pappa, och hans närvaro är avgörande för honom. Han söker bekräftelse och trygghet hos honom. Denna ständiga närvaro, även utan fysisk beröring, visar Eddies omsorgsfulla bekräftelse men samtidigt en stark känsla av trygghet hos Jamie, trots den distans och den auktoritet som Eddie samtidigt upprätthåller. Till och med när Eddie efter den psykologiska undersökningen får en minut ensam med sin son, sätter han sig bredvid sängen och det första han säger är:

”Ät din frukost.”

När Jamie svarar att han inte kan, insisterar Eddie:

”Du måste äta något. Du behöver det.”

I dessa ögonblick finns ingen fysisk kontakt mellan far och son, ingen hand som stryker över håret, ingen hand på axeln, ingen omfamning som kan lugna den rädda Jamie tydligt bär på. Till och med när sjuksköterskan påminner om att tiden är ute, reser sig Eddie och säger med säker röst:

”Ät din frukost. Du måste vara stark.”

Denna scen, frånvaron av fysisk närhet, av beröring och kramar, och uppmaningen att ”vara stark”, illustrerar just det beteende som ofta framträder när en far befinner sig i ett auktoritärt faderskapsläge snarare än i rollen som pappa. Inom familjesociologin och i diskussioner om förändrade könsroller betonas skillnaden mellan begreppen fader och pappa, samt vikten av att röra sig från det första till det andra för att stärka barns och ungdomars emotionella och psykologiska trygghet. Dessa två begrepp representerar olika dimensioner av den faderliga rollen. Faderskap syftar främst på en formell och strukturell position som uppstår genom ett biologiskt band eller genom sociala och familjerättsliga överenskommelser (exempelvis genom styvfaderskap eller icke-biologiskt faderskap). Det handlar om auktoritet, juridiskt ansvar, plikt, vårdnad och en viss distans, ofta kopplad till kontroll och vägledning. Att vara ”pappa” däremot är en social och emotionell roll. Den bygger på närhet, vänskap, ömsesidig respekt, tillit och förmågan att skapa en känsla av trygghet hos barnet. Det är inte en roll som uppstår automatiskt, utan något som behöver utvecklas och läras i relation till barnet. ”Faderskapsläget” är vertikalt och pliktorienterat: fadern bär ansvaret,

måste fatta beslut, upprätthålla ordning och hantera konsekvenserna. I kris, eller höjfta situationer (som när Jamie är skräckslagen) aktiveras detta läge. I filmen, istället för emotionell tröst, förmedlar pappan ett budskap om praktisk överlevnad:

"Du måste vara stark."

Detta budskap har en skyddande funktion, han vill förbereda barnet på att möta fara, men det återskapar också en emotionell distans. Fysisk närhet och empati sätts åt sidan eftersom "plikten" kräver att kontrollen bevaras. Han implicerar barnet att dämpa sina känslor, eftersom fokus i stunden ligger på funktion och överlevnad. Symboliskt kan budskapet tolkas som: "Visa inte dina känslor – de kan uppfattas som en svaghet".

Fysisk beröring och ömhet kan "mjukgöra" auktoriteten. Vissa fäder undviker därför kroppskontakt i formella eller krisfyllda situationer för att bevara rollen som beskyddare och beslutsfattare. I patriarkala kulturer har män dessutom från tidig ålder lärt sig att vara starka och kontrollerade. När de möter sin tonårige sons rädsla blir deras spontana reaktion ofta att reproducera just denna norm. Samtidigt kan fadern känna osäkerhet inför sina känslor och uppfatta emotionell närhet som ett hot mot sin handlingskraft. I dessa scener framträder frånvaron av fysisk närhet och betoningen på att "vara stark". Detta tydliggör att den auktoritära och pliktorienterade rollen (faderskap) prioriteras framför den emotionella rollen (att vara pappa).

Samtidigt ser vi en annan sida av Eddie. Utom Jamies synhåll, under samtalet med advokaten, brister han nästan i gråt och säger: "Jag är skiträdd."

Advokatens svar är anmärkningsvärt: "Var en bra pappa."

Denna mening är central för förståelsen av vad "att vara en bra far" innebär i denna situation. En "bra pappa" är någon som kan behålla sitt lugn och sin styrka, men samtidigt vara ärlig mot sina egna känslor; någon som kan erbjuda stöd, stabilitet och omsorg i en kris och ändå låta sitt barn känna trygghet och tillit. I praktiken pekar advokaten på vikten av att Eddie inte bara förblir far i formell mening. Han måste även träda in i rollen som pappa. I denna situation kan en "bra pappa", enligt advokatens perspektiv, innebära flera saker:

- att vara samlad och tålmodig
- att vara fast och lugn utan att sprida panik
- att ha förtroende för rättsprocessen
- att skapa ett tryggt rum där sonen vågar tala sanning
- att bygga en nära och emotionellt öppen relation där sonen kan dela sina hemligheter utan rädsla.

Under de sista minuterna av avsnittet, i förhörssrummet, när polisen lägger fram bevis som tyder på Jamies inblandning i mordet, blir Eddie djupt chockad. När advokaten lämnar honom ensam med sonen ställer han bara två korta frågor:

"Vad har du gjort? Varför?"

Och för första gången omfamnar han honom och börjar gråta. Här ser vi en sårbar och öppen sida av honom, en tydlig manifestation av papparollen, där han visar närhet, vänskap, känslor och emotionell öppenhet gentemot sin son.

Låt oss här stanna upp vid begreppet "den gode fadern" eller "pappa".

Diskussion:

Finns det en koppling mellan föreställningen om en bra far och samhällets rådande maskulinitetsnormer? Normer som ofta betonar att en bra far i varje familjekris tar huvudansvaret, behåller lugnet och bär tyngden av ansvaret.

I stora delar av samhället förknippas manlighet fortfarande med självkontroll, styrka och handlingskraft. Att visa rädsla eller förtvivlan kan uppfattas som svaghet. I detta ljus blir Eddie's första reaktion förenlig med traditionella manlighetsideal. Han är samlad, kontrollerad och fokuserad på praktiska frågor. Men i den sista scenen bryts denna norm tillfälligt. När han gråter och omfamnar sin son överskrider han gränsen mellan auktoritet och sårbarhet. I detta ögonblick förenas faderskap och papparoll: ansvar och känsla, styrka och sårbarhet.

Hur skulle en far, oavsett om vi kallar honom "bra" eller "dålig", sannolikt agera i en sådan situation? Skulle majoriteten reagera som Eddie – först med kontroll och återhållsamhet, och senare med känslomässig öppenhet? Eller skulle några fäder omedelbart visa närhet och fysisk tröst?

3. Den osynliga modern

I detta avsnitt möter vi en heterosexuell kärnfamilj. Samtidigt skiljer sig familjemönstret i vissa avseenden från liknande familjer, till exempel i Sverige där jämställdhet ofta betonas starkt. I Jamies familj framträder männens roller tydligare, åtminstone i detta första avsnitt finns tecken på en sådan struktur. Redan från början, under gripandet och även i polisbilen på väg till stationen, ropar Jamie på sin pappa. Han nämner inte sin mamma en enda gång. Detta innebär dock inte att relationen till modern är svag, det finns inget i avsnittet som tyder på det. Tvärtom framträder en mor som är djupt orolig, upprörd och närvarande. Hon följer tillsammans med Eddie och Jamies syster till polisstationen och delar krisen fullt ut. Relationen mellan far och son får störst utrymme, både genom dialog och visuella uttryck. Denna relation, och Jamies tydliga orientering mot fadern, blir ännu mer framträdande i senare avsnitt.

Handlar det om Jamies behov av att luta sig mot den traditionellt auktoritativa fadersrollen i en situation där makt, ansvar och juridiska processer står i centrum? Eller rör det sig snarare om en särskild närhet och relation präglad av vänskap mellan Eddie och hans son, en papparoll som rymmer både styrka och emotionell intimitet?

Om vi stannar vid begreppet faderskap inom den heterosexuella kärnfamiljen kan vi fråga oss: I vilken utsträckning passar Eddie in i en traditionell modell för faderskap?

Den mest träffande beskrivningen av honom i detta avsnitt är kanske "förmyndare". Han uppträder som Jamies juridiska och moraliska garant. Han tycks dessutom uppleva sig ansvarig även för sonens handlingar. Hur nära ligger detta den traditionella förmyndarrollen, där fadern representerar auktoritet, ansvar och kontroll? Och i vilken mån går Eddie bortom denna klassiska norm genom att visa sårbarhet, emotionell närvaro och omsorg?

Under hela avsnittet försöker Eddie behålla kontrollen över situationen. Hans agerande präglas dock mer av strävan efter stabilitet än av dominans. Han försöker skapa struktur i kaoset, snarare än att dominera sin son. Just i denna nyans, mellan auktoritet och omsorg, mellan kontroll och trygghet, framträder komplexiteten i hans roll. Eddies beteende visar tydligt hans vilja att ha kontroll över situationen.

Normen om den "gode fadern" i den heterosexuella kärnfamiljen förknippas ofta med vissa kännetecken: att vara styrande, att utöva förmyndarskap utan ifrågasättande, att ta fullt ansvar i krissituationer och att garantera trygghet för familjens medlemmar, särskilt för barnen. Eddie uppvisar många av dessa egenskaper. Ändå framstår han, åtminstone i detta avsnitt, inte som en kontrollerande far. Snarare försöker han visa empati, närhet och tillit till Jamie. Det är som om hans papparoll i flera ögonblick blir mer framträdande än den strikt auktoritära fadersrollen. Hans förtroende för Jamie kan ha flera rötter. Kanske bottnar det i en trygghet i den egna uppfostran och i den vänskapliga relation han upplever att de har. Kanske bygger det på hans övertygelse. Han uttrycker detta också inför advokaten: "Jamie är en bra och intelligent pojke".

Hur det än är, rör sig Eddie mellan två positioner: å ena sidan det självklara förmyndarskapet och den auktoritära fadern, å andra sidan pappan som vill vara en nära och förtrolig vän. Han växlar mellan dessa två roller. Samtidigt är det de klassiska normerna för "den gode fadern" som framträder starkast i hans agerande. Dessa normer, som är tätt sammanlänkade med dominerande maskulinitetsideal i samhället, lär män att en bra far alltid ska vara behärskad och dölja sina känslor. Han ska inte gråta, undertrycka sin ångest och ta ansvar för att lösa varje kris som familjen ställs inför. Alla dessa drag framträder tydligt hos Eddie.

I vilken utsträckning leder denna form av "gott faderskap" till att papparollen, den mer emotionella och ömsesidiga relationen, försvagas? Och kanske ännu viktigare: bidrar den till att Mandas roll, Jamies mamma, framstår som osynlig i berättelsen?

4. Bildspråk

Serien berättar inte enbart genom dialog, utan i lika hög grad genom bildspråk och kroppsliga uttryck. Närbilder på Jamies ansikte förmedlar ångest, förvirring och rädsla. Närbilder på Eddie visar hans ansträngning att hålla sig lugn och samlad. Kameravinklarna skiftar: ibland framställs han som stark och dominerande, ibland som liten och sårbar. Klippningen och tempot i scenerna förstärker känslan av stress under gripandet och förhöret. Samtidigt speglar bildspråket Eddies inre pendling mellan två roller, den auktoritära fadern och den emotionellt närvarande pappan.

Serien visar tydligt att ögonkontakt, tystnader och kroppsspråk kan kommunicera lika mycket som verbala uttryck – ibland ännu mer. Det som särskilt framträder är kontrasten mellan hastighet och stillhet. Avsnittet börjar med hög intensitet: snabba rörelser, högljudda repliker, skarpa blickar. Gradvis avtar tempot och kulminerar i nästan total stillhet i förhørsrummet under de sista minuterna.

En praktisk diskussionsfråga kan därför vara:

Vad berättar det höga tempot i de inledande minuterna? Hur påverkar det vår upplevelse av krisen, och vad förändras när berättelsen övergår i stillhet?

Diskussion

Att arbeta med före visningen

- När en tonåring befinner sig i en stressfylld situation (till exempel i möte med polisen), vilka egenskaper hos föräldrarna kan bidra till att skapa trygghet och förtroende? Anser ni att föräldrars kontroll i en kris alltid är hjälpsam? Eller kan den ibland skapa ytterligare press? Är den fysiska närvaron alltid det viktigaste, eller är deras agerande och reaktioner, samt graden av emotionell närhet och en nära relation, avgörande?
- I vilka stress- och krissituationer bör tonåringar fatta självständiga beslut, och när är de i större behov av föräldrars vägledning?
- Hur tror ni att moderns och faderns roller kan ta sig olika uttryck i krissituationer?
- På vilka sätt skiljer sig polisens och socialsekreterarens roller från föräldrarnas? Vilken stödjande eller vägledande funktion kan de ha i en tonårings kris?

Att arbeta med efter visningen

- Vilken eller vilka karaktärer upplever ni som mest utvecklade och nyanserade?
- Finns det något tema eller någon fråga som regissören lämnar tydlig eller öppen för tolkning?
- Hur påverkas Jamie av sin pappas närvaro och stöd? Upplever ni att Eddies närvaro skapar lugn och trygghet, eller bidrar den till ytterligare psykologisk press?
- Eddie är ständigt vid Jamies sida. I scenen där polisen ber Jamie att klä av sig för en kroppsvisitation protesterar Eddie först, men ger till slut sitt samtycke eftersom åtgärden måste genomföras. Kameran fokuserar då på hans ansikte. Vilka känslor uppfattar ni genom hans ansiktsuttryck?
- Hur påverkar polisens bemötande av Jamie hans känsla av trygghet respektive oro?
- Jämför de normer för faderskap som Eddie följer med föreställningar om faderskap i det svenska samhället.
- Hur gestaltas moderns närvaro i serien? Upplever ni att hennes roll på något sätt görs "osynlig"? I så fall varför?
- Förmedlar serien ett budskap om balansen mellan föräldrakontroll och tillit till barnet?

Kroppsvisitationen